

# บทที่ 1

## บทนำ

### 1.1 ความเป็นมา

ในยุคปัจจุบันนี้สื่อจำนวนมากได้ช่วยทำให้ความหลากหลายทางวัฒนธรรมของชาติต่าง ๆ เป็นที่ประจักษ์ และก่อให้เกิดความสนใจของคนทั่วโลกมากขึ้น การได้เรียนรู้วัฒนธรรมที่งดงาม เรียบง่าย และวิถีชีวิตที่เป็นธรรมชาติ ทำให้เกิดความเข้าใจ ความสนใจในวัฒนธรรมโลก ชื่นชมกับอดีต รักความเป็นอยู่ และรักชาติ ซึ่งจะสวนกระแสกับสังคมส่วนใหญ่ที่ให้ความสนใจกับวัตถุนิยม ความร่ำรวย ฟุ้งเฟ้อ และยกย่องผู้คนที่ฐานะเป็นสำคัญ การได้เรียนรู้ถึงวัฒนธรรมของชาติต่าง ๆ จะทำให้เราได้ตระหนักถึงสิ่งที่มีค่าที่น่าหวงแหน และอาจช่วยให้เกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติอย่างได้ผล ประเด็นการเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมที่หลากหลาย ทำให้ทราบถึงลักษณะที่แตกต่าง (differences) และลักษณะร่วมทางวัฒนธรรม (common features) เช่น วิถีชีวิต การทำธุรกิจ และความสามัคคี ของแต่ละชาติในซีกโลกตะวันตกและตะวันออก ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมปัจจุบัน การศึกษาลักษณะของวัฒนธรรมที่หลากหลาย จะทำให้คนในแต่ละสังคมปรับตัวและเลือกโอกาสในการสร้างสันติภาพ ความสงบสุข การศึกษา และการแลกเปลี่ยนที่ทำให้สังคมเกิดการเรียนรู้ร่วมกันมากขึ้น

การศึกษาเรื่องการแปลในปัจจุบัน นอกจากที่ผู้เชี่ยวชาญแปลต้องสนใจพิจารณาประเด็นของการแปลว่า เป็นความพยายามสื่อสารและถ่ายทอดข้ามวัฒนธรรม ผู้แปลต้องเป็นผู้ที่ต้องทำหน้าที่หรือตัดสินใจเชื่อมโยงช่องว่างระหว่างสองภาษา เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง หรือใกล้เคียงที่สุดอีกด้วย (translation shifts)

Hervey and Higgins (1992:28) ได้กล่าวถึงการแปลว่าเป็นเครื่องมือหนึ่งสำคัญช่วยให้ผู้ที่ไม่ได้เป็นเจ้าของภาษาได้ทำความเข้าใจกับภาษาและวัฒนธรรม สิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ชัดเจนในการแปลว่า มีความผูกพันเกี่ยวข้อง ไม่เพียงแต่เฉพาะการออกเสียงของสองภาษาเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับเรื่องราวระหว่างวัฒนธรรมอื่น ๆ ของทั้งสองภาษาด้วย เช่น ประวัติศาสตร์ วรรณคดี นิทานพื้นบ้าน เป็นต้น

คำสุภาษิต สำนวนโวหาร คำพังเพย และอุปมาอุปไมย เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่มีคุณค่า เป็นสีสันของภาษาที่ช่วยทำให้ผู้เข้าใจในภาษานั้น ๆ คำเหล่านี้ถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติ ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ แนวคิดของคนในแต่ละสังคม รวมทั้งค่านิยมของสังคมและผู้คนในชาติ การศึกษาคำสุภาษิต สำนวนโวหาร คำพังเพย และอุปมาอุปไมยจากเอกสารและตำราการแปลเป็นวิธีหนึ่งที่ก่อให้เกิดความเข้าใจทางวัฒนธรรม

ในแง่ของวัฒนธรรมที่มีความหลากหลาย ซึ่งอาจมีลักษณะแตกต่าง และลักษณะร่วมที่มีทั้งความดีงาม ความสอดคล้องในความเห็นของสังคมร่วมกัน หรือความแปลกแยกที่อาจก่อให้เกิดความไม่เข้าใจกันในวัฒนธรรมแต่ละชาติ เมื่อมีการศึกษาข้ามวัฒนธรรมก็ถือได้ว่า เป็นการสร้างความเข้าใจของมนุษย์ระหว่างกลุ่มสังคม ที่มีความเหมือนและความต่างทางวัฒนธรรม การยอมรับวัฒนธรรมของชาติต่าง ๆ เป็นวิธีทางหนึ่งที่จะช่วยลดปัญหาของการแตกแยก และความไม่สงบสุขให้น้อยลงได้ การใช้ความรุนแรงหรืออาวุธมิใช่สิ่งเดียวที่ใช้แก้ไขปัญหาระหว่างชาติได้ หากแต่ทัศนคติที่ดีของผู้คนที่ศึกษาวัฒนธรรมจะช่วยเหลือได้ เมื่อมีความเข้าใจและยอมรับความเป็นไปของสังคมนั้นในวัฒนธรรมของแต่ละชาติ เจ้าของภาษามักนิยมใช้ คำสุภาพ และสำนวนโวหาร คำพังเพย และอุปมาอุปไมยต่าง ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ในการแสดงถึงคติชีวิต เช่น “รักดี หามจั่ว รักชั่วหามเสา” “ฟ้าหลังฝน” ด้านความเชื่อ เช่น “คู่ซ่างให้คู่หาง คุณางให้คูแม่” ส่วนเรื่องการสอนและอบรมลูกหลาน เช่น “รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี” ปัจจุบันคำเหล่านี้บางคำอาจเลิกใช้ แต่ก็ยังมีกลุ่มบุคคลที่รักชาติ รักภาษา ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมได้ช่วยส่งเสริมให้เยาวชนรุ่นใหม่ได้หันกลับมาทำความเข้าใจ สนใจ รัก และนิยมชมชอบคำสุภาพิต และสำนวนโวหาร เพื่อประโยชน์ในการรักษาวัฒนธรรมทางภาษาต่อไป

Pike, Kenneth Lee. 1967 และ Goodenough, Ward. 1970 เป็นนักสังคมวิทยาได้ศึกษาการรับรู้วัฒนธรรมในมุมมองของคนภายในวัฒนธรรม และใช้คำว่า emic (จากคำว่า phonemic) แสดงมุมมองจาก “คนใน” ที่รู้เรื่องจริง หรือรู้ความหมายที่แท้จริงของคนในชุมชนนั้น ๆ ซึ่งคุ้นเคยกับปรากฏการณ์ หรือพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นประจำ และใช้คำว่า “etic” (จากคำ phonetic) แสดงถึงมุมมองจาก “คนนอก” ซึ่งไม่คุ้นเคยกับปรากฏการณ์หรือพฤติกรรมของสังคมอื่น ที่เป็นมาตรฐานของตนเอง หรือของสังคมตนเองที่ตนเคยชินอยู่นำมาวัดสังคมอื่น ๆ เช่น คนกรุงเทพฯ เข้ามาอยู่ในชุมชนต่างจังหวัดย่อมไม่เข้าใจการใช้คำสรรพนามของคนต่างจังหวัด อาจทำให้เกิดการดูแคลนว่าไม่ทันสมัย ส่วนในทางตรงกันข้ามคนต่างจังหวัดที่เข้ามาอยู่ในกรุงเทพฯ ใหม่ ๆ อาจเกิดความอึดอัดใจกับการใช้คำสรรพนามของตนเอง รวมทั้งสำเนียงท้องถิ่น เพราะเกรงว่าคนในกรุงเทพฯ จะไม่ยอมรับตนเอง เป็นต้น

การศึกษาถึงแนวคิดการรับรู้วัฒนธรรมในมุมมองของคนภายในวัฒนธรรมจะเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้สร้างความเข้าใจที่ดี โดยใช้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ความคิด (thoughts) รับรู้ในสิ่งที่เป็นอัตลักษณ์ หรือลักษณะธรรมชาติของวัฒนธรรม ที่สอดคล้องกับความนิยมในแต่ละสังคม และสามารถเทียบเคียงกับวัฒนธรรมอื่น ๆ ได้

การวิเคราะห์ คำสุภาพิต สำนวน โวหาร และคำพังเพย โดยศึกษาจากเอกสาร และตำราการแปลเป็นวิธีหนึ่งที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจวัฒนธรรมข้ามชาติได้ดีถึงลักษณะต่างและลักษณะร่วมที่อาจมีความดีงาม ความเป็นธรรมชาติ ความสอดคล้อง และความแปลกแยก ที่ก่อให้เกิดความ

ไม่เข้าใจกันในวัฒนธรรมแต่ละชาติ เมื่อมีการศึกษาวัฒนธรรมข้ามชาติ ก็ถือได้ว่าเป็นการสร้าง ความเข้าใจของมนุษย์ระหว่างกลุ่มสังคมที่มีความเหมือนและความต่างทางวัฒนธรรม การยอมรับ วัฒนธรรมข้ามชาติ เป็นวิถีทางหนึ่งที่จะช่วยลดปัญหาของการแตกแยก และความไม่สงบสุขให้ น้อยลงได้ การใช้ความรุนแรงหรืออาวุธมิใช่สิ่งเดียวที่ใช้แก้ไขปัญหาระหว่างชาติได้ แต่ทัศนคติ ที่ดีต่างหากของผู้ศึกษาวัฒนธรรมข้ามชาติที่จะช่วยเหลือได้เมื่อมีความเข้าใจ และยอมรับความ เป็นไปของสังคมนั้นในวัฒนธรรมข้ามชาติบนความหลากหลายทางวัฒนธรรม ในโลกปัจจุบัน ประชาชนส่วนใหญ่ของแต่ละประเทศยังคงเน้นถึงการตระหนักในเรื่อง อัตลักษณ์ด้านวัฒนธรรม ของพวกเขา และขณะเดียวกันก็อาจตระหนักถึงลักษณะทางพหุนิยมด้านวัฒนธรรมสิทธิในเรื่อง ของความแตกต่างทางวัฒนธรรมและการรู้จักเคารพวัฒนธรรมของคนอื่น รวมทั้งวัฒนธรรมของ ชนกลุ่มน้อย

## 1.2 ความมุ่งหมายของการวิจัย

การศึกษาคำสุภาษิตสอนใจในเอกสารและตำราการแปลครั้งนี้ มุ่งที่จะวิเคราะห์รูปแบบ และวิธีการแปลคำสุภาษิต จำนวนโวมหาร คำพังเพย และคำอุปมาอุปไมยในภาษาไทย และ ภาษาอังกฤษจำนวน 10 เล่ม นอกจากนี้แล้วได้ศึกษาถึงประเด็นการเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรม (transcultural comparison) โดยศึกษาความหมายของคำสุภาษิตสอนใจ อัตลักษณ์ของคำสุภาษิต ในสามภาษา คือภาษาไทย อังกฤษ และจีน วิเคราะห์มุมมองของคนภายในวัฒนธรรมในด้านวิถี ชีวิต การทำธุรกิจ และความสามัคคี

## 1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1. ศึกษาการนำเสนอ การจัดหมวดหมู่ รูปแบบการแปล และตัวอย่างของการแปล คำสุภาษิต จำนวนโวมหาร คำพังเพย คำอุปมาอุปไมย ในเอกสาร และตำราการแปลของไทย 10 เล่ม

1.3.2. วิเคราะห์คำสุภาษิตสอนใจภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน ศึกษาความหมาย ของคำสุภาษิตสอนใจ อัตลักษณ์ของคำสุภาษิตทั้งสามภาษา รวมทั้งการวิเคราะห์มุมมองของคน ภายในวัฒนธรรม ด้านวิถีชีวิต การทำธุรกิจ และความสามัคคี

## 1.4 การดำเนินการวิจัย

### 1.4.1 กรอบแนวคิดการวิเคราะห์รูปแบบและวิธีการแปล

1.4.1.1 ศึกษาแหล่งข้อมูล เลือกเอกสารและตำราเกี่ยวกับการแปลจำนวน 10 เล่ม สรุปรายเนื้อหาเฉพาะการแปล คำสุภาษิต จำนวนโวมหาร คำพังเพย และอุปมาอุปไมย วิธีการแปล และตัวอย่างการแปลในภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

1.4.1.2 วิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้สถิติค่าเฉลี่ย ร้อยละ ความถี่ และจำนวนของการนำเสนอ การแปลคำสุภาษิต สำนวน โวหาร คำพังเพย และอุปมาอุปไมย ในภาษาไทย และภาษาอังกฤษแต่ละเล่มในเอกสารตำราการแปลของไทยจำนวน 10 เล่ม

1.4.1.3 เปรียบเทียบสัดส่วนและจำนวนรูปแบบของการแปลคำสุภาษิต สำนวน โวหารคำพังเพย และอุปมาอุปไมยในภาษาไทย และภาษาอังกฤษในเอกสารตำราการแปลของไทย จำนวน 10 เล่ม

#### 1.4.2 กรอบแนวคิดการศึกษาคำสุภาษิตสอนใจในวัฒนธรรมข้ามชาติ

1.4.2.1 ผู้วิจัยศึกษา “คำสุภาษิตสอนใจ” ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน จาก [www.specialdictionary/proverb.com](http://www.specialdictionary/proverb.com) พบว่า มีการรวบรวมคำสุภาษิตสอนใจในภาษาต่าง ๆ ทั่วโลก เมื่อศึกษาเฉพาะภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน พบว่า คำสอนใจภาษาไทยที่แพร่หลายมีจำนวน 88 คำ คำสุภาษิตภาษาอังกฤษซึ่งเป็นที่แพร่หลายมีจำนวน 1,609 คำ และ คำสุภาษิตภาษาจีนที่แพร่หลายมีจำนวน 1,852 คำ ดังนั้นจึงใช้คำสอนใจภาษาไทยจำนวน 88 คำ มากำหนดคำในการศึกษาจำนวน 60 คำ

1.4.2.2 ผู้วิจัยใช้ “คำสอนใจ” เรียกคำสุภาษิต สำนวน โวหาร คำพังเพย และอุปมาอุปไมยในภาษาไทย ซึ่งส่วนใหญ่มุ่งที่จะสอนใจให้ทำความดี อย่าประมาท อย่าทำความชั่ว ยึดมั่นในศาสนา ผู้วิจัยมีความเห็นสอดคล้องกับผู้แต่งตำราการแปลของไทย รัชนี ซอโสตถิกุล ซึ่งแต่งหนังสือ “สุภาษิตอังกฤษ – คำสอนใจของไทยที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน” โดยได้เรียกคำเหล่านี้รวมว่า “คำสอนใจ”

1.4.2.3 การคัดเลือกคำสุภาษิตสอนใจ เพื่อศึกษาวัฒนธรรมข้ามชาติ ผู้วิจัยใช้เอกสารตำราแปลของ รัชนี ซอโสตถิกุล ซึ่งแต่งหนังสือ “สุภาษิตอังกฤษ คำสอนใจของไทยที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน” เป็นหลักในการคัดเลือก เนื่องจากมีการนำเสนอในคำสุภาษิตสอนใจ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีนที่มีความหมายคล้ายคลึงแล้ววิเคราะห์ความสัมพันธ์ในมุมมองของคนภายในวัฒนธรรมจำนวน 60 คำ

1.4.2.4 การคัดเลือกประเด็นวัฒนธรรมข้ามชาติที่น่าสนใจจากเอกสารตำราการแปลของไทยจำนวน 10 เล่ม ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาใน 3 หมวดหมู่ คือ ด้านวิถีชีวิต การทำธุรกิจ และความสามัคคี มูลเหตุการศึกษาครั้งนี้สืบเนื่องจาก

1.4.2.4.1 การเรียนรู้สังคมความเป็นอยู่ของคนในแต่ละวัฒนธรรมควรเริ่มจากการศึกษาด้านวิถีชีวิต

1.4.2.4.2 เรื่องการทำธุรกิจ คนจีนได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่มีความชำนาญทางด้านธุรกิจ ดังนั้นการเรียนรู้วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการค้าขายจะช่วยให้เกิดความเข้าใจวัฒนธรรมข้ามชาติ และสามารถนำความรู้มาเป็นประโยชน์ทางธุรกิจเพิ่มขึ้น

1.4.2.4.3 สำหรับเรื่องความสามัคคี ปัจจุบันในสังคมไทยกำลังเรียกร้องความสามัคคีภายในชาติ จึงมีความสำคัญมากที่ต้องศึกษาวัฒนธรรมข้ามชาติ ด้านความสามัคคีเพื่อนำมาปรับใช้ในการเรียนการสอนให้เยาวชนสนใจ และทำความเข้าใจปัญหาต่าง ที่อาจเกิดขึ้นในสังคมไทย

1.4.2.5 การจัดกลุ่มคำสุภาษิตสอนใจสามภาษา 3 หมวดหมู่ คือ วิธีชีวิต การทำธุรกิจ และความสามัคคี หมวดหมู่ละ 20 กลุ่มคำสุภาษิตสอนใจ ดังนั้นจึงรวมเป็น 60 กลุ่มคำของสุภาษิตสอนใจ

1.4.2.6 ศึกษาจากแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมข้ามชาติ วัฒนธรรมสามารถศึกษาเปรียบเทียบกันได้ เรียกว่า การเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรม (transcultural comparison) โดยใช้การวิเคราะห์ความหมายสอนใจ และความสัมพันธ์ความคิดในมุมมองของคนภายในวัฒนธรรม

1.4.2.7 แนวการวิเคราะห์กลุ่มคำสุภาษิตสอนใจสามภาษาแต่ละกลุ่ม คือ ศึกษาด้านความหมายสอนใจ อัตลักษณ์ของคำภาษิตในสามภาษาคือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน การเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรม (transcultural comparison) และมุมมองของคนภายในวัฒนธรรม (emic perspectives)

## 1.5 ขั้นตอนในการทำวิจัย

1.5.1 ดำเนินการตามกรอบแนวคิดในการวิจัยข้างต้น จากเอกสารตำราการแปลของไทยจำนวน 10 เล่ม ใช้สถิติร้อยละ ความถี่ และจำนวนการนำเสนอการแปลคำสุภาษิต จำนวนโวหารคำพังเพยและอุปมาอุปไมยในภาษาไทยและภาษาอังกฤษ แต่ละเล่มในเอกสารตำราการแปลของไทยจำนวน 10 เล่ม และเปรียบเทียบสัดส่วนและจำนวนรูปแบบการแปล

1.5.2 คัดเลือกประเด็นวัฒนธรรมข้ามชาติจากคำสุภาษิตสอนใจในภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน โดยอาศัยเอกสารตำราแปลของ รัชณี ซอโศตติกุล ซึ่งแต่งหนังสือ “สุภาษิตอังกฤษ-คำสอนใจของไทยที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน” เป็นหลัก เนื่องจากการนำเสนอในคำสุภาษิตสอนใจภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีนที่มีความหมายคล้ายคลึง แล้วนำมาจัดหมวดหมู่ด้านวิธีชีวิต การทำธุรกิจ และความสามัคคี

1.5.3 ขอคำแนะนำจากอาจารย์สาขาภาษาจีน 5 คน ในด้านประเด็นที่ควรศึกษาถึงวัฒนธรรมข้ามชาติที่เกี่ยวกับคำสุภาษิตสอนใจภาษาจีนด้าน วิธีชีวิต การทำธุรกิจ และความสามัคคี

1.5.4 ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ประเด็นที่ควรศึกษาจากคำสุภาษิตสอนใจภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีนในบริบทของวัฒนธรรมข้ามชาติที่น่าสนใจใน ด้านวิธีชีวิต การทำธุรกิจ และความสามัคคี

1.5.5 เขียนและสรุปรายงานการวิจัย

1.5.6 ปรับปรุงรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

## 1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเอกสารตำราการแปล

การทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเอกสารตำราการแปลตามลำดับหัวข้อดังนี้

1.6.1 ทฤษฎี ความหมายของวัฒนธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมข้ามชาติและความหลากหลายทางวัฒนธรรมของไทย อังกฤษ และจีน

1.6.2 ความหมายและความสัมพันธ์การแปล คำสุภาษิต สำนวน โวหาร คำพังเพย และอุปมาอุปไมยในภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.6.3 รูปแบบต่าง ๆ ของวิธีการแปลคำสุภาษิต สำนวนโวหาร คำพังเพยและอุปมาอุปไมยในเอกสารตำราการแปลของไทยจำนวน 10 เล่ม

1.6.4 คัดเลือกและศึกษาคำสุภาษิตสอนใจภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีนเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมข้ามชาติด้านวิถีชีวิต การทำธุรกิจ และความสามัคคี

1.6.5 วิเคราะห์เปรียบเทียบ แนวคิดทางวัฒนธรรมข้ามชาติ ด้านวิถีชีวิต การทำธุรกิจ และความสามัคคี ที่ปรากฏในคำสุภาษิตสอนใจภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน

## 1.7 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยประยุกต์เชิงคุณภาพที่ศึกษาเอกสารตำราการแปลดังต่อไปนี้

1.7.1 ขอบเขตทางเนื้อหา ศึกษาจากเอกสารและตำราการแปลของไทยจำนวน 10 เล่มคือ โจอัน แอล ฮิคสัน และ นิจ ทองโสภิต (พ.อ.) (2514) **สำนวนกริยาภาษาอังกฤษและสะแลง**. กรุงเทพฯ: แพร่พิทยา.

เดือนจิตต์ จิตต์อารี. (2548) **แปลให้เป็นแล้วเก่ง**. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง.

ประเพศ ไกรจันทร์.(2537) **สนุกกับสำนวนภาษาอังกฤษ**. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พริ้นติ้ง เฮ้าส์. รัชณี ซอโสติกุล.(2549) **สุภาษิตอังกฤษ-คำสอนของไทยที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน** ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรณู ชูความคิด. (2538) **พจนานุกรมภาพสำนวนอเมริกัน**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วันทิพย์.

‘สราวุธ’ (2532) **เรียนภาษาอังกฤษจากสำนวนภาษิตอังกฤษ-ไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักงานหอสมุดกลาง 09.

สิทธา พิณีภูวคณ. (2544) **คู่มือนักแปลอาชีพ**. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์.

สัญญาวิ สายบัว. (2542) **หลักการแปล**. ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์  
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุพรรณิ ปิ่นมณี. (2548) **การแปลขั้นสูง Advanced Translation**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศุมน อริยปิณฑ์. (2548) **หลักการแปลภาษาอังกฤษ**. กรุงเทพฯ: เอ็มไพโอเนียร์  
อินเตอร์เทรค.

1.7.2 การศึกษาการแปล วิธีการศึกษาวิเคราะห์จากการแปลคำสุภาษิต สำนวนโวหาร  
และคำพังเพยใช้ 4 วิธี ได้แก่ การแปลตรงตัวตามต้นฉบับ การแปลเทียบเคียง การแปลขยาย  
ความ และการแปลโดยตีความ

1.7.3 การศึกษาวัฒนธรรมข้ามชาติ โดยศึกษาคำสุภาษิตสอนใจภาษาไทย ภาษาอังกฤษ  
และภาษาจีน ในเรื่องความหมายสอนใจ อรรถลักษณะของคำสุภาษิตในสามภาษา และมุมมองของ  
คนภายในวัฒนธรรม เรื่องวิถีชีวิต การทำธุรกิจ และความสามัคคี

## 1.8 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ

1.8.1 คำสุภาษิต สำนวนโวหาร คำพังเพย และอุปมาอุปไมย ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ  
ที่มีอยู่ในเอกสารและตำราการแปลของไทยจำนวน 10 เล่ม ที่จำแนกตามวิธีการแปล 4 วิธี ได้แก่  
การแปลแบบตรงตัวตามต้นฉบับ การแปลแบบเทียบเคียง การแปลแบบขยายความ และการแปล  
แบบตีความ

1.8.2 จำนวนคำสุภาษิตสอนใจในภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีนที่เกี่ยวข้องกับ  
วัฒนธรรมข้ามชาติ ด้านวิถีชีวิต การทำธุรกิจ และความสามัคคี โดยมีหมวดหมู่ละ 20 กลุ่มคำ  
รวม 60 กลุ่มคำ

## 1.9 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.9.1 “คำสอนใจ” ในการวิจัยนี้เป็นคำเรียกรวม คำสุภาษิต สำนวน โวหาร คำพังเพย และ  
คำอุปมาอุปไมยของไทย ซึ่งส่วนใหญ่ มุ่งที่จะสอนใจให้คนทำความดี อย่าประมาท อย่าทำชั่ว  
และยึดมั่นในศาสนา

1.9.2 “คำสุภาษิตสอนใจ” ในการทำวิจัยนี้เป็นคำเรียกรวมคำสุภาษิตในภาษาอังกฤษและ  
ภาษาจีน

1.9.3 อรรถลักษณะของคำสุภาษิตสอนใจ หมายถึง ความหมายและลักษณะเด่นเฉพาะของ  
คำสุภาษิตสอนใจในแต่ละภาษา ซึ่งได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน

1.9.4 การเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรม (transcultural comparison) หมายถึงการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรมของคำสุภาษิตสอนใจในภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน

1.9.5 มุมมองของคนภายในวัฒนธรรม (emic perspectives) การรับรู้วัฒนธรรมจากคำสุภาษิตสอนใจในภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน

## 1.10 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.10.1 สรุปรวมความสัมพันธ์ของเนื้อหา การนำเสนอ การจัดหมวดหมู่ รูปแบบต่าง ๆ และผลการวิเคราะห์ตัวอย่างของการแปลคำสุภาษิต สำนวนโวหาร คำพังเพย และอุปมาอุปไมย ในเอกสารตำราการแปลของไทยจำนวน 10 เล่ม

1.10.2 สรุปแนวคิดทางวัฒนธรรมข้ามชาติของคำสุภาษิตสอนใจภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีนในด้านวิถีชีวิต การทำธุรกิจ และความสามัคคี ที่เน้นในเรื่องอัตลักษณ์ของคำสุภาษิตสอนใจทั้งสามภาษา และมุมมองของคนในวัฒนธรรม

